

nepodrobil svému přezkumu napadené skutkové zjištění, vycházejí z právního názoru, že žalobce byl v souzeném případě oprávněn s hlediska § 6 (2) sm. z. odevzdanou mu bianco směnku vyplniti a opatřiti ji i doložkou »bez protestu«. Názor ten je však právně mylný, poněvadž doplnění směnky onou doložkou nepatří k podstatným náležitostem směnky (§§ 3 a 6 (2) sm. zák.). Důsledkem této neúplnosti není bezpečně zjištěný skutkový podklad o tom, zda doložka »bez protestu« byla napsána na spornou směnku dříve, než ji žalovaná podepsala jako příjemce, by bylo lze usuzovati na to, že žalovaná ji mlčky schválila (§ 863 obč. zák.) a tedy protestu se vzdala. Pro případ, že se žalovaná protestu vzdala, nebylo třeba k žalobcově legitimaci protestu pro neplacení, a stačila by tu držba sporné směnky.

Pokud jde o námitku žalované o zániku směnečných práv s hlediska § 39 (2) sm. zák. v souvislosti s námitkou neoprávněného připojení doložek domicilní a »bez protestu«, netřeba se jí blíže obírat, neboť, vycházeli-li se z tvrzení žalované, že doložka domicilní a »bez protestu« byly připojeny na směnku až po podpisu žalované jako akceptantky, pak by tu běželo o sfašování směnky, které nastalo po skripturním aktu žalované, a tato by ručila podle pravého obsahu směnky (§§ 78, 79 sm. zák.).

Čís. 13790.

Tomu, kdo vykonal opravy na věci k objednavce jejího držitele a uživatele, nepřísluší nárok na náhradu hodnoty těchto oprav proti prodávateli věci, který si k ní vyhradil vlastnické právo až do zaplacení kupní ceny.

(Rozh. ze dne 21. září 1934, R II 366/34.)

K objednavce Rudolfa B-a opravil žalobce auto, jež měl objednatel opravy v držení a užívání. Za exekuce žalobce proti Rudolfu B-ovi k vydobytí přisouzené pohledávky za opravu auta, vyšlo najevo, že vlastníkem auta jest žalovaná firma, jež si vyhradila vlastnictví k autu až do zaplacení kupní ceny. Žalobu, již se domáhal žalobce na žalované firmě zaplacení za opravu auta, procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by vyčkaje pravomoci dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Žalobní nárok byl odůvodněn i okolnostmi, které procesní soud neprávem neposoudil podle § 1041 obč. zák. Procesní soud totiž dospěl k závěru, že žalovaná firma neměla užítku ze žalobcova jednání, že užitek měl nanejvýš Rudolf B. a že žalovaná strana jednáním žalobcovým mohla dosíci jen lepšího zajištění tržeb auta, jež Rudolfu B-ovi s výhradou práva vlastnického prodala, že však žádné hodnoty majetkové nezískala. Odvolatel naproti tomu právem poukazuje k tomu, že i toto procesním soudem připuštěné »lepší zajištění« je majetkovou hodnotou a že je tudíž rozpor v odůvodnění napadeného rozsudku, pakliže se tam tvrdí, že žalovaná strana z jednání žalobcova žádného užítku neměla, ale že přece jen »mohla« dosíci »lepšího zajištění« nedoplatku tržeb ceny. Slovem »mohla« poukazuje procesní soud patrně k tomu, že toto lepší zajištění žalované strany nenastalo, ježto sporné auto, jak procesní

soud vyšetřil, bylo prodáno státem pro nezaplacenou daň z motorových vozidel a dávku z jízdného, ale to by podle názoru odvolacího soudu nevadilo, ježto nároku žalobcovu podle § 1041 obč. zák. není na újmu, že snad napotomně užitek žalované strany, který z jeho jednání vznikl, byl zmařen. Jest proto z okolností procesním soudem zjištěných a po případě jen vyšetřených vzítí za základ rozhodnutí i tu okolnost, že odvolatel svým materiálem a svou prací auto žalované strany opravil, a že hodnota těchto »věcí«, totiž materiálu a jeho práce dle názoru Ing. Josefa K-a, jak odvolací soud zjišťuje jeho výpovědí, byla by 13.800 Kč, kdyby opravy si provedla sama žalovaná strana ve svých dílnách. Kdyby tento svědkův názor byl potvrzen také znalci, nelze pochybovati o tom, že aspoň věci v hodnotě 13.800 Kč byly upotřebeny žalobcem ve prospěch strany žalované, a nelze tedy žalobci odepřítí jeho nárok proto, že prý žalovaná strana z jeho jednání žádného užitku neměla. Procesní soud uvádí dále, že z jednání žalobcovu měl užitek jen Rudolf B., avšak pro tento názor není důvodu, ježto Rudolf B. ve skutečnosti nikdy vlastníkem nebyl a vlastníkem se také nikdy nestal, poněvadž podle okolností procesním soudem vyšetřených žalované straně plnou trhovou cenu sporného auta nikdy nezaplatil, jak odvolací soud svědeckou výpovědí Rudolfa B-a má za prokázáno. Nesplnila se tudíž výminka, pod kterou mohl vlastnictví sporného vozu nabýti, a žalovaná firma nepřestala nikdy býti vlastnící sporného auta. Proto žalobce právem žaloval podle § 1041 obč. zák. pravou vlastníci — žalovanou firmu.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by nehledě ke zrušovacímu důvodu, jehož použil, rozhodl o žalobcově odvolání.

Důvody:

Odvolací soud vychází z právního názoru, že žaloba, pokud byla opřena o § 1041 obč. zák. jest odůvodněnou, poněvadž i »lepší zajištění«, jehož se žalované dostalo tím, že nákladní auto bylo žalující stranou opraveno, jest žalované k užitku, ona si vyhradila vlastnické právo k nákladnímu autu až do úplného zaplacení kupní ceny a k zaplacení nikdy nedošlo, takže žalovaná firma vlastnící nikdy býti nepřestala. Okolnost, že pozdější užitek strany žalované byl zmařen tím, že nákladní auto bylo v dražbě prodáno státem pro nezaplacenou daň z vozidel, považuje odvolací soud za nerozhodnou, ježto pozdější zmaření prospěchu nevede nároku na náhradu. Stížnosti, jež napadá názor, že oprava byla žalované straně ku prospěchu, nelze upřítí oprávnění. Podle § 1041 obč. zák. jest předpokladem nároku na náhradu užitek nebo prospěch druhého a musí to býti zřejmě prospěch majetkový. V literatuře i v judikatuře (rozhodnutí čí. 3028, 5707, 6108 sb. n. s.) shodným jest názor, že, třebaže se nevyžaduje, by osoba druhá byla jednáním obohacena, t. j. aby do jejího majetku něco přibylo, přece jest potřebí, aby bylo alespoň zabráněno zmenšení jejího majetku (Stuopecký Versio in rem str. 171, Wellspacher str. 129, Kubeš: Žaloby z obohacení str. 48). Jest proto otázkou, zda se opravou nákladního auta, jež stalo se na objednávku jeho držitele a uživatele Rudolfa B., dostalo takovéhoho prospěchu straně žalované, t. j. přibylo-li něco do jejího majetku, nebo

byla-li alespoň nějakého nákladu ušetřena. Otázku tuto jest odpověděti záporně. Jest sice pravda, že se dostalo straně žalované »lepšího zajištění«, t. j. auto, jež bylo zárukou pro zaplacení nedoplatku kupní ceny, mělo, byvši opraveno, větší hodnotu, než auto poškozené a slibovalo tak případnou možnost majetkového prospěchu, kdyby se ho mělo použítí k vydobytí nedoplatku kupní ceny, skutečný majetkový prospěch v době přítomné však tu nebyl. Nebyl totiž zvýšen majetek žalované a také nebylo nic ušetřeno, co by byla jinak žalovaná strana musila vynaložiti. Náklad ná opravu žalovanou eventuálně učiněný byl by znamenal, že vedle nedoplatku kupní ceny, jež byla výhradou vlastnictví k autu kryta, musí opravené auto krýti ještě náklady na opravu, takže v pravdě nešlo by o majetkový prospěch strany žalované, ježto »lepší zajištění« takto vyváženo by bylo vlastní obětí zajištěného, t. j. strany žalované. Pochybil proto odvolací soud, maje za to, že se opravou dostal žalované straně majetkový užitek a že ve smyslu § 1041 obč. zák. jest žalobní nárok odůvodněn.

Čís. 13791.

Vystupuje-li z veřejné obchodní společnosti o dvou společnících jeden společník, nelze vůbec zapsati do rejstříku jeho vystoupení, nýbrž zrušení společnosti.

(Rozh. ze dne 21. září 1934, Rv II 668/32.)

Veřejnou obchodní společnost P. a K. tvořili Šalomon K. a Alfred P. Mezi společníky došlo k dohodě, podle níž měl Alfred P. převzítí obchodně společenskou firmu se všemi aktivy a pasivy, kdežto Šalomon K. měl obdržeti auto. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se Šalomon K. na Alfredu P-ovi, by žalovaný byl uznán povinným dáti souhlas k výmazu Šalomona K-a jako veřejného společníka protokolované firmy P. a K. z obchodního rejstříku a za tím účelem podepsati legalisovanou žádost ku provedení této změny v obchodním rejstříku, jinak že se provede výmaz veřejného společníka Šalomona K-a z prot. firmy P. a K. na základě rozsudku. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. **Důvody:** Při zrušení veřejné společnosti, sestávající ze dvou společníků, mohou nastati tyto případy: a) Veřejní společníci se vypořádali o jmění společenském a firma má zaniknouti. V tom případě není třeba likvidace a tu kromě oznámení o zrušení společnosti, které může učiniti i jeden společník, mají oba společníci ohlásiti ihned též zánik firmy (čl. 129, 25 obch. zák.). b) Společníci se spolu nevypořádali o společenském jmění a likvidují. V tomto případě mají oba ohlásiti zároveň též likvidátory (čl. 129, 135 obch. zák.), neboť zápis likvidace nemůže se státi bez ustanovení likvidátorů a zapsání likvidační firmy (rozh. býv. nejv. soudu ve Vídni ze dne 26. června 1883 čís. 7586 sbírka Adler-Clemens čís. 1091). c) Společníci se vypořádali tak, že jeden z nich převzal aktiva a pasiva a povede závod jako jediný majetník pod dosavadní firmou, k čemuž druhý společník, jehož jméno je ve firmě, musí dáti výslovné svolení (čl. 24, 22 obch. zák.). V tomto pří-